

แนวทางการพัฒนากฎหมายการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐโดยการศึกษาเปรียบเทียบ กฎหมายของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์

Guidelines for Developing Public Construction Procurement Laws Based on a Comparative Study of the Laws in Thailand and Singapore

รับบทความ	19/12/2567
แก้ไขบทความ	15/01/2568
ยอมรับบทความ	23/01/2568

มลฤดี ยวงลำไย ดรฤณี มงคลสวัสดิ์*

ภาควิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Monruedee Yunglamyai, Darunee Mongkolsawat

Department of Architectural Technology, Faculty of Architecture, Silpakorn University

monruedee.MB@gmail.com, mongkolsawat_d@silpakorn.edu

*ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อกำหนดกับหลักการของกฎหมาย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร จากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับ Government Procurement Act 1997 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศสิงคโปร์ เฉพาะส่วนการจ้างก่อสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ข้อกำหนดของไทย ยังขาดกลไกการนำกฎหมายไปปฏิบัติหลายส่วนที่ทำให้ไม่บรรลุหลักการของกฎหมาย จึงเสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) คัดค้านค่าใช้เกณฑ์คุณภาพร่วมกับเกณฑ์ราคากับงานจ้างก่อสร้างทุกประเภท และกำหนดกลไกการตรวจสอบการเสนอราคาต่ำเกินจริง 2) โปร่งใสพัฒนารายละเอียดการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการสาขางานก่อสร้างอาคาร และสิทธิในการยื่นข้อเสนอให้พร้อมนำไปปฏิบัติ พัฒนารายละเอียดผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของผู้ประกอบการเพื่อใช้ในการคัดเลือกโดยเฉพาะวิธีเฉพาะเจาะจง เพิ่มระยะเวลาประกาศเชิญชวน และยื่นข้อเสนอเพิ่มกลไกการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการฯ โดยต้องประกอบด้วยผู้มีความรู้ในงานที่จ้าง 3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เร่งพัฒนารายละเอียดเพื่อลดเวลาและทรัพยากรที่ใช้ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นและประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้าอย่างเคร่งครัด 4) ตรวจสอบได้ ปรับปรุงระบบ e-GP มีการรายงานความก้าวหน้าของงานก่อสร้างที่เป็นปัจจุบันจนสิ้นสุดโครงการตามสัญญา ให้ประชาชนเข้าถึงได้ และให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการไปใช้คัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอในอนาคตได้

คำสำคัญ: การจ้างก่อสร้าง การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กฎหมาย ไทย สิงคโปร์

Abstract

The objective of this study is to analyze the alignment of the provisions of the laws with the legal principles using the documentary research method. The primary documents include Thailand's Public Procurement and Supplies Management Act, B.E. 2560, related regulations compared with Singapore's Government Procurement Act 1997, and associated regulations, focusing on construction procurement. The results showed that Thai legislation still lacks mechanisms for implementing certain provisions, which hinder adherence to legal principles. The following development guidelines are proposed to ensure the legal principles: 1) Value for money – criteria for proposal evaluation must include both performance and price for all types of construction procurements, and unacceptable low-bid inspection procedures must be established; 2) Transparency – details of building contractor registration and tendering limits should be specified; contractors' past performance databases should be developed to support contractor selection, Limited Tendering in particular; time for tender announcements and proposal submission should be extended; a mechanism for balancing the powers of a committee should be established; and the committee must consist of people who have expertise in construction; 3) Efficiency and effectiveness – the database of contractors should be developed to reduce time and resources for contractors' screening processes; and procurement plans should be strictly announced in advance; 4) Effective monitoring system – the Thai e-GP should provide a progress reporting system that tracks construction projects from the beginning stage to completion for the general public to access the information and for government authorities to utilize the data to evaluate future bidders.

Keywords: *construction procurement, public procurement, law, Thailand, Singapore*

บทนำ

มูลค่าการลงทุนในอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทยโดยรวมในปี พ.ศ. 2566 ส่วนใหญ่อยู่ในงานโครงการก่อสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ (mega projects) ของภาครัฐเป็นหลักมีมูลค่ารวม 8.4-8.5 แสนล้านบาท (ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย, 2565) ถึงแม้ว่ามูลค่าการลงทุนในอุตสาหกรรมก่อสร้างภาครัฐจะมีสัดส่วนมากกว่าภาคเอกชน แต่งานโครงการก่อสร้างภาครัฐก็มักประสบปัญหาคุณภาพของผู้รับจ้างก่อสร้าง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ตามมา เช่น คุณภาพของงานก่อสร้างต่ำ ปัญหาการส่งงานล่าช้า และปัญหาการละทิ้งงาน (ลิขิต พันธุ์เทพ และคณะ, 2564; สมพิศ ชัยนโธ, 2563) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพของงานก่อสร้างที่มาจากฝั่งผู้รับจ้างก่อสร้างเพียงด้านเดียว อาจยังไม่ครอบคลุมปัจจัยของปัญหาทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจภาพรวมของปัญหา จำเป็นต้องศึกษาข้อกฎหมายที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งถือเป็นกลไกต้นทางในการได้มาซึ่งผู้รับจ้างก่อสร้างตั้งแต่แรกด้วย

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่ารวมถึงเป็นการป้องกันปัญหาการทุจริต (อานันท์ เกียรติสารพิภพ, (ม.ป.ป.) หลังจากบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว มีผลงานวิจัยหลายชิ้นที่สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาของกลไกการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในภาพรวมยังคงมีอยู่ (เชษฐธิตา ชูแก้ว และคณะ, 2560; ทรรศิกานต์ โชติกเสถียร, 2561; สมโภช จุลประภา และคณะ, 2563) สำหรับการจ้างก่อสร้าง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ Thailand Development Research Institute (TDRI) ได้ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยเก็บข้อมูลจากหน่วยงานรัฐและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมก่อสร้าง และสรุปประเด็นที่ควรปรับปรุงข้อกฎหมายในการจ้างก่อสร้างภาครัฐไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ปรับแนวคิดและแนวปฏิบัติจากเดิมที่เน้น “ประโยชน์หน่วยงานรัฐ” ไปเป็น “ประโยชน์สาธารณะ” 2) ทบทวนโครงสร้างต้นทุนข้อมูลราคาและวิธีคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้เป็นปัจจุบัน 3) ปรับปรุงแบบสัญญาจ้างก่อสร้างมาตรฐานให้เป็นสากล 4) ปรับปรุงกลไกการจัดจ้างให้โปร่งใส ลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น และลดข้อห้ามที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานก่อสร้างในปัจจุบัน และ 5) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในงานก่อสร้าง มีส่วนในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอย่างเป็นระบบ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย [ทีดีอาร์ไอ], 2566)

จากการที่งานก่อสร้างโครงการภาครัฐของไทยยังคงประสบปัญหาหลายด้าน และอาจไม่เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงกฎหมายจัดซื้อจัดจ้างล่าสุดนำไปสู่คำถามของการวิจัยว่า “ข้อกำหนดของกฎหมายการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทยเอื้อให้การดำเนินการจ้างบรรลุหลักการของกฎหมายหรือไม่ อย่างไร” โดยผู้วิจัยสนใจศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทยผ่านการเปรียบเทียบกับประเทศที่มีระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่มีความเป็นสากลมากกว่า ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาในอีกมิติหนึ่ง นอกเหนือจากการศึกษาปัญหาจากหน่วยงานหรือโครงการในประเทศที่ผ่านมา โดยมีคู่เทียบ คือ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งได้เข้าร่วมความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (Government Procurement Agreement, GPA) ขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 และมีผลตั้งแต่วันที่ ค.ศ. 1997 (World Trade Organization [WTO], 2000) และมีสถานะเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือที่สำคัญ เช่น APEC, ASEAN, WTO (The Forum on Trade, Environment & the SDGs [TESS], 2023) จึงถือได้ว่าประเทศสิงคโปร์มีระบบกฎหมายที่เป็นสากลและเป็นตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบข้อกำหนดของกฎหมายของประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์ และวิเคราะห์ผลของข้อกำหนดกับหลักการของกฎหมายของประเทศไทย
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดจ้างงานก่อสร้างโครงการภาครัฐให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ขอบเขตของงานวิจัย

ศึกษากฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐของประเทศไทย ประกอบด้วย

- พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ
- ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ฉบับที่ 5

ศึกษากฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐของประเทศสิงคโปร์ ประกอบด้วย

- Government Procurement Act 1997 ปรับปรุงล่าสุดปี ค.ศ. 2014
- Government Procurement (Application) Order ปรับปรุงล่าสุดปี ค.ศ. 2021
- Government Procurement (Challenge Proceedings) Regulations
- Government Procurement Regulations 2014
- Government Procurement (Amendment) Act 2014 (Commencement) Notification 2014
- Price Quality Method (PQM), Building and Construction Authority (BCA)

วิธีดำเนินการ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ที่ใช้กระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) เป็นเครื่องมือสำคัญ โดยมีขั้นตอนในการศึกษาเปรียบเทียบ ได้แก่

- ศึกษาข้อกำหนด และกฎระเบียบต่าง ๆ ในการจ้างก่อสร้างของภาครัฐรวมถึงปัญหาในการจ้างก่อสร้าง โดยศึกษาจากรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- กำหนดประเด็นข้อกฎหมายที่ต้องการศึกษาและเปรียบเทียบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยผู้วิจัย ได้แก่ 1) หลักการของกฎหมาย 2) คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ 3) วิธีการจ้างก่อสร้าง 4) การประชาสัมพันธ์ข้อมูล 5) ระยะเวลาประกาศเชิญชวน และระยะเวลายื่นข้อเสนอ 6) คณะกรรมการ 7) เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ
- คัดกรองสาระสำคัญของกฎหมายการจ้างก่อสร้างของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์ตามประเด็นที่กำหนด
- เปรียบเทียบข้อกฎหมายการจ้างก่อสร้างของประเทศไทยกับสิงคโปร์ โดยการวิเคราะห์ข้อกำหนดของกฎหมายที่ส่งผลต่อหลักการของกฎหมายด้านความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้
- สรุปผลการศึกษาและเสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมายให้เป็นไปตามหลักการของกฎหมาย

ผลการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบข้อกฎหมายการจ้างก่อสร้าง

จากการศึกษากฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์ ตามประเด็นข้อกฎหมายที่ตั้งไว้แล้ว สามารถสรุปสาระสำคัญของข้อกำหนดในกฎหมายได้ตามตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบสาระสำคัญของกฎหมายการจ้างก่อสร้างของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์

ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
1. หลักการของกฎหมาย	
<p>คุ่มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรวจสอบได้</p> <p>ที่มา: มาตรา 8 ใน พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, 2560</p>	<p>โปร่งใส แข่งขันอย่างเสรีและยุติธรรม คุ่มค่า</p> <p>ที่มา: Government procurement by Ministry of Finance, 2024a. (https://www.mof.gov.sg/policies/government-procurement).</p>
2. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ	
<p>ยื่นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้าง แบ่งเป็น 3-6 ชั้น ขึ้นอยู่กับสาขา และบางสาขามีชั้นพิเศษ โดยแบ่งตามคุณสมบัติ ได้แก่ ฐานะการเงิน และผลงานภายใน 6 ปี และ 10 ปี โดยแต่ละระดับจะมีสิทธิยื่นข้อเสนอในโครงการที่มีมูลค่าแตกต่างกัน</p> <p>ที่มา: ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ (เอกสารแนบท้ายประกาศ), 2565</p>	<p>ยื่นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้าง แบ่งเป็น 7 ระดับ ตามเกณฑ์ ได้แก่ สถานะทางการเงิน ประวัติการทำงานย้อนหลัง 3 ปี บุคลากร การจัดการและการพัฒนา โดยแต่ละระดับจะมีสิทธิยื่นข้อเสนอในโครงการที่มีมูลค่าแตกต่างกัน</p> <p>ที่มา: Specific registration requirements for Construction Workhead (CW) by BCA, 2024b. (https://www1.bca.gov.sg/docs/default-source/docs-corp-procurement/registration_cw.pdf).</p>
3. วิธีการจ้างก่อสร้าง	
<p>สำหรับทุกโครงการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป – วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) และวิธีสอบราคา 2) วิธีคัดเลือก 3) วิธีเฉพาะเจาะจง <p>ที่มา: ข้อ 28 ใน ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, 2560</p>	<p>สำหรับโครงการที่มีมูลค่าไม่เกิน 90,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ใช้วิธี Invitation to Quote (ITQ) แบ่งเป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Open Quotation 2) Limited Quotation <p>สำหรับโครงการที่มีมูลค่าเกิน 90,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ใช้วิธี Invitation to Tender (ITT) แบ่งเป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Open Tendering 2) Selective Tendering 3) Limited Tendering <p>ที่มา: Government procurement by Ministry of Finance, 2024a. (https://www.mof.gov.sg/policies/government-procurement).</p>
4. การประชาสัมพันธ์ข้อมูล	
<p>ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี โดยระบุสาระสำคัญของการจ้างและระยะเวลาที่คาดว่าจะจัดจ้าง และประกาศในระบบ e-GP (Electronic Government Procurement) ระบบสารสนเทศของหน่วยงาน และปิดประกาศที่หน่วยงาน</p> <p>ที่มา: มาตรา 11 ใน พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. 2560 (2560) และ ข้อ 11 ใน ระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. 2560, 2560</p>	<p>ประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่จะมีในอนาคต โดยทั่วไปล่วงหน้า 1 ปี โดยระบุสาระสำคัญของการจ้างและช่วงเวลาที่ประกาศข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ในระบบ GeBIZ (Government Electronic Business) หลังจบการประมูลจะเปิดเผยข้อมูลของผู้เข้าร่วม ผู้ชนะ และมูลค่าของสัญญา ทาง GeBIZ ด้วย</p> <p>ที่มา: Guide to Singapore procurement by Government of Singapore, 2023f. (https://www.gebiz.gov.sg/singapore-government-procurement-regime.html).</p>

ประเทศไทย		ประเทศสิงคโปร์											
5. ระยะเวลาประกาศเชิญชวนและระยะเวลายื่นข้อเสนอ													
วิธี	ประกาศเชิญชวนและระยะเวลายื่นข้อเสนอ	วิธี	การยื่นความจำนงในการเข้าร่วม	การส่งเอกสารการยื่นประมูล									
ปช	วิธี e-bidding ไม่น้อยกว่า 5-20 วันทำการ (ขึ้นอยู่กับวงเงินการจ้าง) วิธีสอบราคา ไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ	OT	ไม่ได้กำหนด	ไม่น้อยกว่า 40 วัน ^a กรณีเร่งด่วน ไม่น้อยกว่า 10 วัน ^a									
คค	ไม่ได้กำหนด	ST	ไม่น้อยกว่า 25 วัน ^a กรณีเร่งด่วน ไม่น้อยกว่า 10 วัน ^a	ไม่น้อยกว่า 40 วัน ^b กรณีเร่งด่วน ไม่น้อยกว่า 10 วัน ^b									
ฉจ	ไม่ได้กำหนด	LT	ไม่ได้กำหนด	ไม่ได้กำหนด									
<p>หมายเหตุ ปช = วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป คค = วิธีคัดเลือก ฉจ = วิธีเฉพาะเจาะจง</p> <p>ที่มา: ข้อ 51 และ ข้อ 63 ใน ระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. 2560, 2560</p>		<p>หมายเหตุ OT = Open Tendering, ST = Selective Tendering, LT = Limited Tendering</p> <p>a นับจากวันที่เริ่มประกาศเชิญชวน</p> <p>b นับจากวันที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมยื่นประมูล</p> <p>ที่มา: Government procurement regulations 2014 by Government of Singapore, 2023e. (https://sso.agc.gov.sg/SL/GPA1997-S269-2014).</p>											
6. คณะกรรมการ (เฉพาะในขั้นตอนการจ้าง ไม่รวมขั้นตอนตรวจรับ)													
<p>คณะกรรมการ 1 ชุด อย่างน้อย 3 คน</p> <p>ที่มา: ข้อ 26 ใน ระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. 2560, 2560</p>		<p>คณะกรรมการ 2 ชุดที่ไม่ซ้ำกัน ได้แก่</p> <p>1) เจ้าหน้าที่ประเมินข้อเสนอ อย่างน้อย 1 คน</p> <p>2) คณะกรรมการอนุมัติข้อเสนอ อย่างน้อย 3 คน</p> <p>ที่มา: Understanding the procurement process by Ministry of Finance, 2024b. (https://www.mof.gov.sg/policies/government-procurement/understanding-the-procurement-process).</p>											
7. เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ													
<p>วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก</p> <p>1) เกณฑ์ราคา – พัสตุที่มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่เป็นมาตรฐาน</p> <p>2) เกณฑ์การประเมินค่าประสิทธิภาพต่อราคา – พัสตุที่มีความซับซ้อน มีเทคโนโลยีสูง หรือมีเทคนิคเฉพาะ</p> <p>3) เกณฑ์คุณภาพ-พัสตุที่มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่ต้องคำนึงถึงเทคโนโลยี หรือคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ</p> <p>ที่มา: ข้อ 83 ใน ระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. 2560, 2560</p>		<p>สำหรับงานก่อสร้างที่มีงบประมาณการก่อสร้าง 3 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ใช้เกณฑ์ Price Quality Method (PQM) Framework หรือ กรอบวิธีราคาคุณภาพ โดยกำหนดสัดส่วนของคะแนน ดังนี้</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>เกณฑ์</th> <th>อาคาร</th> <th>วิศวกรรมโยธา</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ราคา</td> <td>40%-60%</td> <td>50%-70%</td> </tr> <tr> <td>คุณภาพ</td> <td>60%-40%</td> <td>50%-30%</td> </tr> </tbody> </table> <p>ที่มา: Price Quality Method (PQM) by Building and Construction Authority [BCA], 2024a. (https://www1.bca.gov.sg/docs/default-source/docs-corp-procurement/pqm-framework-(for-public)_with-effect-from-1-nov-2024_final.pdf). ข้อ 1.0 และ 3.0</p>			เกณฑ์	อาคาร	วิศวกรรมโยธา	ราคา	40%-60%	50%-70%	คุณภาพ	60%-40%	50%-30%
เกณฑ์	อาคาร	วิศวกรรมโยธา											
ราคา	40%-60%	50%-70%											
คุณภาพ	60%-40%	50%-30%											

จากสาระสำคัญของข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจ้างก่อสร้างข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ว่า ข้อกำหนดของกฎหมายในประเทศไทยที่ 4 ด้าน โดยอธิบายเปรียบเทียบกับข้อกำหนดของประเทศสิงคโปร์ เพื่อให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจน ดังนี้

คุ่มค่า

คุ่มค่า หมายถึง “พัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน” (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, 2560) ดังนั้นข้อกำหนดที่มีผลต่อความคุ่มค่า ได้แก่ เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ ตามรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกำหนดที่มีผลต่อความคุ่มค่าในการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์

ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ	
<p>ยังเปิดโอกาสให้ใช้เกณฑ์ราคาอย่างเดียวกับการจ้างก่อสร้างภาครัฐได้ ซึ่งผู้ที่เสนอราคาต่ำสุดจะได้รับการจ้างซึ่งไม่สอดคล้องกับนิยามความคุ่มค่าที่ต้องการทั้งคุณภาพและราคาที่เหมาะสม</p> <p>กลไกการตรวจสอบราคา</p> <p>คณะกรรมการราคากลางฯ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ทราบ “ในกรณีที่มีราคาของผู้เสนอราคารายที่หน่วยงานของรัฐเห็นสมควรจ้างแตกต่างจากราคากลางที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณไว้ ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป” (ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ฉบับที่ 5 (เอกสารแนบท้ายประกาศ), 2565) แต่การแจ้งดังกล่าว ไม่มีผลผูกพันต่อการพิจารณารับหรือไม่รับราคาของผู้เสนอรายนั้น จึงยังไม่เอื้อให้บรรลุหลักการความคุ่มค่า</p>	<p>ใช้เกณฑ์ Price Quality Method (PQM) Framework หรือ กรอบวิธีราคาคุณภาพ โดยควบคุมสัดส่วนเกณฑ์ราคาและเกณฑ์คุณภาพไว้ ส่งผลให้ข้อเสนอที่มีราคาต่ำสุดอาจไม่ได้รับการคัดเลือกเสมอไป ทั้งนี้ สิงคโปร์ยังกำหนดเกณฑ์ย่อยของเกณฑ์คุณภาพที่เป็นรูปธรรม มีสูตรการคำนวณ และมีหลักฐานรับรองชัดเจน เช่น ประสิทธิภาพการทำงานในโครงการที่ผ่านมา ประสิทธิภาพด้านความปลอดภัย ความสามารถเฉพาะ รางวัลที่ได้รับ การพัฒนาเทคนิคการก่อสร้างเพื่อความยั่งยืน เป็นต้น เจ้าหน้าที่ภาครัฐจึงไม่ต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาเกณฑ์คุณภาพ (BCA, 2024a)</p> <p>กลไกการตรวจสอบราคา</p> <p>กำหนดว่า จะไม่พิจารณาข้อเสนอด้านราคาต่ำผิดปกติ โดยตรวจสอบด้วยสูตรคำนวณที่กำหนดขึ้นโดยเฉพาะ ไม่อิงกับราคากลาง แต่อิงกับข้อเสนอที่ยื่นเข้ามา จึงสอดคล้องกับราคาตลาดขณะนั้นด้วย (BCA, 2024a)</p>

โปร่งใส

โปร่งใส หมายถึง “การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุณสมบัตินของผู้ยื่นและกรรมการ การเลือกวิธีการจ้าง การปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน ระยะเวลาที่เพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน” (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, 2560) ดังนั้น ข้อกำหนดที่มีผลต่อความโปร่งใสและการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ได้แก่ คุณสมบัตินของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ วิธีการจ้างก่อสร้าง ระยะเวลาประกาศเชิญชวนและระยะเวลายื่นข้อเสนอ และคณะกรรมการ ตามรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกำหนดที่มีผลต่อความโปร่งใสในการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์

ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ	
<p>แม้ว่าจะมีการกำหนดให้ขึ้นทะเบียนและแบ่งชั้นผู้ประกอบการแล้ว แต่สำหรับสาขางานก่อสร้างอาคารยังไม่มีกำหนดรายละเอียด (สาขาอื่นมีการกำหนดแล้ว) ในปัจจุบันจึงยังไม่มีกำหนดสิทธิในการยื่นข้อเสนอจากหน่วยงานราชการตามประเภทขั้นของผู้ประกอบการ ในทางปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐอาจกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอเฉพาะในแต่ละโครงการเพิ่มเติม นอกเหนือจากคุณสมบัติทั่วไปและลักษณะต้องห้าม จึงยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด ในหลายโครงการมีการกำหนดให้ผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ ต้องเคยมีผลงานประเภทใดประเภทหนึ่งกับหน่วยงานของรัฐมาก่อน ซึ่งอาจเข้าข่ายไม่เปิดกว้างทางการแข่งขัน หรือถูกมองว่ามีการลิดลอบคุณสมบัติได้</p>	<p>เปิดกว้างสำหรับผู้ประกอบการในประเทศและต่างประเทศ การขึ้นทะเบียนแบ่งประเภทและระดับผู้ประกอบการ ถูกนำไปใช้ในการกำหนดสิทธิในการยื่นข้อเสนอตามมูลค่าของโครงการ โดยในทางปฏิบัติ แต่ละโครงการจะกำหนดสิทธิให้ผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกันเข้าร่วมยื่นข้อเสนอ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้ผู้ที่ไม่เคยมีผลงานกับหน่วยงานของรัฐมีสิทธิยื่นข้อเสนอได้ จึงช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการรายใหม่ หรือรายเล็กเสียเปรียบในการแข่งขัน ระบบการขึ้นทะเบียนที่ชัดเจนทำให้สามารถตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ประกอบการได้ ลดความเสี่ยงในการปลอมแปลงเอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อยื่นในโครงการนั้น ๆ เอื้อให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส</p>

ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
วิธีการจ้างก่อสร้าง	
การเลือกใช้วิธีเฉพาะเจาะจงเพื่อเลือกผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเข้ามาเจรจา เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจในการเลือกประกอบกับยังไม่มีการเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ประกอบการที่สนใจทราบล่วงหน้า อาจเกิดความไม่โปร่งใสได้	การเลือกใช้วิธี Limited Tendering คล้ายกับวิธีเฉพาะเจาะจง ซึ่งมีเงื่อนไขในการเลือกใช้วิธีนี้เช่นกัน ทั้งนี้ สิงคโปร์มีระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่สนับสนุนการคัดเลือก จึงลดการใช้ดุลพินิจในการเลือกผู้ประกอบการเข้ามาเจรจา
ระยะเวลาประกาศเชิญชวนและระยะเวลายื่นข้อเสนอ	
ระยะเวลาการประกาศเชิญชวนและระยะเวลายื่นข้อเสนอขั้นต่ำที่สุดที่มีการกำหนด เพียง 5 วันทำการ น้อยอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนวิธีคัดเลือกที่ยังต้องมีการแข่งขันกันอยู่ แม้จะมีจำนวนน้อยรายกว่าวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ก็ไม่มีการกำหนด ส่งผลต่อการรับทราบข้อมูลข่าวสารของผู้ประกอบการที่สนใจ หากมีผู้เข้าร่วมน้อยราย อาจถูกมองว่า เป็นการไม่เปิดกว้างทางการแข่งขัน หรือหากให้เวลาน้อยมาก แต่มีผู้ยื่นข้อเสนอทันเวลา ก็มีความเสี่ยงที่จะถูกมองว่า มีการลือคู้ชนะก่อนการประกาศ หรือส่งหนังสือเชิญชวน	แบ่งระยะเวลาการยื่นความจำนงในการเข้าร่วม และระยะเวลาการส่งเอกสารการยื่นประมูลออกจากกัน ทั้ง 2 ช่วงเวลามีระยะเวลาอย่างน้อย 25-40 วัน ตามลำดับ ในกรณีเร่งด่วน และมีการประกาศแผนล่วงหน้าแล้ว 1 ปี ก็กำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 วัน ซึ่งเอื้อให้ผู้เข้าร่วมแข่งขันจำนวนมากได้ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้เป็นวงกว้าง เป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การลือคู้ชนะทำได้ยากขึ้น
คณะกรรมการ (เฉพาะในขั้นตอนการจ้าง ไม่รวมขั้นตอนตรวจรับ)	
คณะกรรมการ 1 ชุด ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอย่างน้อย 2 คน โดยกำหนดให้คณะกรรมการซื้อ หรือจ้างทุกคณะกรรมการแต่งตั้งผู้อำนวยการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับงานจ้างนั้น ๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการซื้อ หรือจ้างโดยใช้คำว่า “ควร” ยังไม่เป็นการรับประกันได้ว่า จะได้ผู้ที่มีความรู้และความชำนาญในงานนั้น ๆ มาประเมินคุณภาพของงานก่อสร้างได้อย่างถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ	กำหนดกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยให้มีคณะกรรมการ 2 ชุดที่ไม่ซ้ำกัน เพื่อป้องกันการสมรู้ร่วมคิดกันในการตัดสินใจ

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายถึง “ต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีกำหนดเวลาที่เหมาะสมโดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ” (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, 2560) ดังนั้น ข้อกำหนดที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ การประชาสัมพันธ์ข้อมูล และระยะเวลาประกาศเชิญชวนและระยะเวลายื่นข้อเสนอ ตามรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกำหนดที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์

ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ	
ยังไม่สามารถใช้ระบบทะเบียนผู้ประกอบการก่อสร้าง สาขา ก่อสร้างอาคาร เพื่อคัดกรองผู้ประกอบการได้ หน่วยงานรัฐต้องคัดกรองเองในแต่ละโครงการ ส่วนผู้ยื่นข้อเสนอก็ต้องจัดทำเอกสารคุณสมบัติเพื่อยื่นทุกครั้ง ซึ่งใช้เวลาและทรัพยากรค่อนข้างมาก เสี่ยงต่อการเกิดข้อผิดพลาด และกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดจ้าง	ระบบทะเบียนผู้ประกอบการ ทำให้คัดกรองผู้ยื่นข้อเสนอที่ตรงกับความต้องการของโครงการได้มากกว่า ไม่ต้องตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นข้อเสนอจำนวนมากทุกครั้ง เพราะทำการกำหนดสิทธิการยื่นข้อเสนอไว้แล้ว ระบบข้อมูลกลางทำให้หน่วยงานไม่ต้องเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนกัน ขั้นตอนมีความกระชับขึ้น
การประชาสัมพันธ์ข้อมูล	
เป็นการจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างประจำปี จึงอาจมีระยะเวลาจำกัดในการเตรียมตัว โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหม่ จากการศึกษาเพิ่มเติมพบว่า ในทางปฏิบัติมักขาดแคลนบุคลากรและองค์ความรู้ใน	การประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้า 1 ปี ทำให้ผู้ประกอบการที่สนใจมีระยะเวลาในการตัดสินใจ เตรียมเอกสารยื่นประมูลที่มีคุณภาพได้ เอื้อให้การจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
การจัดทำแผน จึงส่งผลกระทบต่อการอนุมัติแผน และประสิทธิภาพด้านเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ (เชษฐธิธา ชูแก้ว และคณะ, 2560; ทรรตีกานต์ โชติกเสถียร, 2561; สมพิศ ชัยนโต, 2563)	
ระยะเวลาประกาศเชิญชวนและระยะเวลายื่นข้อเสนอ	
การกำหนดระยะเวลาประกาศเชิญชวนและยื่นข้อเสนอที่น้อยสะท้อนถึงประสิทธิภาพโดยรวมของการจ้าง ว่ามักเหลือเวลาให้กับผู้ประกอบการจัดเตรียมข้อเสนอเล็กน้อยเกินไป ทั้งที่เป็นกระบวนการสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของงานก่อสร้างที่ตามมาในระยะยาว จึงอาจไม่บรรลุประสิทธิผลของโครงการ	มีการกำหนดให้ผู้ประกอบการที่สนใจแสดงความจำนงในการยื่นข้อเสนอ ก่อน ซึ่งหน่วยงานจะทำการคัดกรองและแจ้งผู้ประกอบการว่ามีสิทธิยื่นข้อเสนอหรือไม่ หากไม่มีสิทธิ ผู้ประกอบการจะไม่ต้องเสียเวลาและทรัพยากรในการจัดทำข้อเสนอต่อ ส่วนระยะเวลากการยื่นข้อเสนอ มากกว่าของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ

ตรวจสอบได้

ตรวจสอบได้ หมายถึง “มีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ” (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, 2560) ดังนั้น ข้อกำหนดที่มีผลต่อการตรวจสอบการจ้าง ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ตามรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกำหนดที่มีผลต่อการตรวจสอบการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์

ประเทศไทย	ประเทศสิงคโปร์
การประชาสัมพันธ์ข้อมูล	
ใช้ระบบ e-GP เป็นศูนย์กลางข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เช่น ประกาศรายชื่อผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนผ่านระบบการลงทะเบียนผู้ค้ากับภาครัฐ ประกาศรายชื่อผู้ทำงาน และให้ผู้ประกอบการยื่นข้อเสนอผ่านระบบ ซึ่งฝ่ายบริหารสามารถติดตามตรวจสอบข้อมูลในระบบได้แบบ Online Real Time เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายงบประมาณได้ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา มีการริเริ่มให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกอบการในอนาคต แต่ยังจำกัดอยู่เพียงการประเมินด้านระยะเวลาการส่งมอบงาน (ข้อ 190 ในระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. 2560, 2560) ยังขาดการประเมินด้านอื่น ๆ ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการอย่างรอบด้าน	ใช้ระบบ GeBIZ ในการเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการประกวดราคาของรัฐบาล การที่ทุกหน่วยงานของภาครัฐใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกัน ทำให้ตรวจสอบความสอดคล้องกันของธุรกรรมกับนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาลได้ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา มีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานไปจนเสร็จสิ้นโครงการและบันทึกเป็นฐานข้อมูลคุณสมบัติของผู้ประกอบการ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาเกณฑ์คุณภาพของผู้ประกอบการในอนาคตได้นอกจากนี้ ยังเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างได้แบบบวจร (Oo & Yan, 2018)

แนวทางในการพัฒนากฎหมายการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐ

จากการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อกำหนดที่มีผลต่อหลักของกฎหมายด้านความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้ พบว่า ข้อกำหนดของประเทศไทยยังมีข้อกำหนดที่ไม่รัดกุมและขาดกลไกการนำกฎหมายไปปฏิบัติที่จะทำให้มั่นใจได้ว่า จะบรรลุหลักการของกฎหมายได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนากฎหมายการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐตามประเด็นที่ได้วิเคราะห์ไว้ ดังนี้

คุณค่า

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ – ควรกำหนดให้มีการใช้เกณฑ์คุณภาพพร้อมกับเกณฑ์ราคากับงานจ้างก่อสร้างทุกประเภท และกำหนดกรอบการตั้งเกณฑ์คุณภาพสำหรับงานก่อสร้างว่าหมายถึงอะไร ใช้ตัวชี้วัดอะไร เช่น ระยะเวลาในการส่งมอบงานที่ผ่านมา จำนวนงานบกพร่อง (defects) ในระยะเวลาประกันผลงาน สถิติอุบัติเหตุระหว่างการก่อสร้าง จำนวนข้อร้องเรียนขณะทำการก่อสร้าง เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐที่จะดำเนินการจัดจ้างงานก่อสร้างสามารถนำไปใช้กำหนดเกณฑ์ด้านคุณภาพได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมขึ้น และลดการใช้ดุลพินิจในการพิจารณา ซึ่งจะช่วยให้มั่นใจได้ว่า จะได้ผู้ประกอบการที่มีความสามารถและ

ผลงานการก่อสร้างที่ได้คุณภาพ ก่อให้เกิดความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ไป นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนากลไกป้องกันการเสนอราคาต่ำเกินจริงที่ชัดเจนและมีผลในทางปฏิบัติมากกว่าการแจ้ง สตง. เพียงอย่างเดียวเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดการทิ้งงาน หรือได้ผลงานที่ไม่มีคุณภาพจากการเสนอราคาต่ำเพื่อให้ได้งาน

โปร่งใส

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอ – ควรประกาศข้อกำหนดการขึ้นทะเบียนและการจัดประเภทขั้นของผู้ประกอบการสาขา งานก่อสร้างอาคาร และสิทธิในการยื่นข้อเสนอโครงการระดับมูลค่าต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์การจัดประเภทขั้นที่สามารถสะท้อนศักยภาพของผู้ประกอบการสาขา งานก่อสร้างได้และมีหลักฐานรับรอง บันทึกลงทะเบียนเป็น Profile ของผู้ประกอบการในระบบเพื่อเป็นฐานข้อมูลกลาง ในการคัดกรองผู้ประกอบการในเบื้องต้น โดยคณะกรรมการฯ สามารถนำไปใช้กำหนดสิทธิในการยื่นข้อเสนอโครงการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามประเภทขั้นของผู้ประกอบการ โดยวางกลไกให้ผู้ประกอบการรายเล็ก หรือรายใหม่มีสิทธิยื่นข้อเสนอได้โดยไม่เสียเปรียบ ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ลดโอกาสในการสร้างหลักฐานเท็จเกี่ยวกับผลงานที่ผ่านมาของผู้ประกอบการได้

การจ้างก่อสร้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง – ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการเลือกผู้รับจ้าง หรือการเลือกเฉพาะผู้รับจ้างที่เคยทำงานด้วยมาก่อน ทั้งนี้ การปรับปรุงดังกล่าวจะต้องอาศัยการพัฒนาฐานข้อมูลผู้ประกอบการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีข้อมูลของผู้ประกอบการ สำหรับใช้ในการเลือกอย่างมีเหตุผล

ระยะเวลาประกาศเชิญชวนและการยื่นข้อเสนอ – ขยายระยะเวลา เพื่อเพิ่มการรับรู้ของผู้ประกอบการที่สนใจเข้าร่วม โดยยังมีผู้เข้าร่วมได้มาก ยิ่งลดโอกาสในการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างได้

คณะกรรมการ – ควรแยกเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติ ออกจากคณะกรรมการฯ ที่มีอำนาจในการคัดเลือก โดยไม่เปิดเผยรายชื่อผู้ยื่นข้อเสนอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อป้องกันการเกิดอคติในการพิจารณาหรือการสมยอมกันในคณะกรรมการฯ และต้องกำหนดคุณสมบัติและความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการฯ ให้สอดคล้องกับโครงการที่จ้าง หากไม่มีต้องแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการฯ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าสามารถพิจารณาคุณภาพของข้อเสนอได้จริง

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ระบบลงทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างอาคาร – พัฒนาระบบฯ เพื่อคัดกรองผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติและศักยภาพตรงตามเงื่อนไขของหน่วยงาน ลดเวลาและทรัพยากรที่ใช้ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอจำนวนมากลงได้

แผนการจัดซื้อจัดจ้าง – วางแผนงานการจัดซื้อจัดจ้างในงบประมาณถัดไปล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ประกอบการเตรียมวางแผนเข้าร่วมประกวดราคา หรือยื่นข้อเสนอ โดยอาจมีผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาในการจัดทำแผนให้ตรงกับความต้องการและงบประมาณ ลดความล่าช้าในการจัดทำแผนและลดความเสี่ยงในการยกเลิกแผน

ระยะเวลาประกาศเชิญชวนและการยื่นข้อเสนอ – ขยายระยะเวลาฯ และกำหนดให้มีขั้นตอนการแสดงความจำนงในการยื่นข้อเสนอ ก่อน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีเวลาพิจารณารายละเอียดการยื่นข้อเสนออย่างเพียงพอก่อนตัดสินใจเข้าร่วม และช่วยให้หน่วยงานสามารถคาดการณ์จำนวนผู้ประกอบการที่สนใจ และประเมินประสิทธิภาพของการจัดจ้างได้ล่วงหน้า และขยายระยะเวลาจัดเตรียมเอกสารข้อเสนออย่างมีคุณภาพตามขนาด และมูลค่าของโครงการ ทั้งนี้ อาจศึกษาการกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจากประเทศอื่นเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบ หรือศึกษาจากประสิทธิผลของการจัดซื้อจัดจ้างที่ผ่านมา

ตรวจสอบได้

การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านระบบ e-GP – ควรพัฒนาให้มีข้อมูลผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ และรายงานความก้าวหน้าของงานก่อสร้างจนเสร็จสิ้นโครงการตามสัญญา เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ตลอดกระบวนการ

การอภิปรายผล

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษากับผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่ผ่านมา พบว่า มีความสอดคล้องกันในหลายประเด็น ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาที่พบกับสาเหตุที่มาจากกระเปาะ และข้อกฎหมาย โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาหลายชิ้น เช่น เศรษฐ์ธิดา ชูแก้ว และคณะ (2560) ทรรศิกานต์ โชติกเสถียร (2561) และสมโภช จุลประภา และคณะ (2563) ที่เห็นว่า ระเบียบยังไม่สามารถป้องกันปัญหาการสมยอมในการเสนอราคาได้ ซึ่งเกี่ยวพันกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นข้อเสนอที่มีลักษณะกีดกัน

เอกชนบางราย การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ไม่ได้มาจากผู้เชี่ยวชาญ การแบ่งซื้อแบ่งจ้างเพื่อใช้วิธีเฉพาะเจาะจงเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่สามารถเลือกผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้เลยโดยไม่ต้องมีการแข่งขัน รวมถึงการใช้เกณฑ์ราคาเพียงอย่างเดียวในการคัดเลือก ซึ่งง่ายต่อการฮั้วกันก่อนเสนอราคา

ด้านความคุ้มค่า สัมพันธ์กับการใช้เกณฑ์ราคาต่ำสุด และการขาดการป้องกันการเสนอราคาต่ำผิดปกติ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาทั้งในระดับหน่วยงานและระดับชาติ เช่น เชษฐธิดา ชูแก้ว และคณะ (2560) ที่ตีอาร์ไอ (2566) และสมพิศ ชยนต์ (2563) โดยเฉพาะในการจ้างก่อสร้างภาครัฐซึ่งมีประเด็นปัญหาเรื่องราคากลางงานก่อสร้างไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงอยู่แล้ว (ที่ตีอาร์ไอ, 2566) การเลือกผู้รับจ้างก่อสร้างที่เสนอราคาต่ำสุดเป็นหลักยิ่งเพิ่มความเสี่ยงในการทำงานของผู้รับจ้างก่อสร้าง ทำให้เสียทั้งงบประมาณและเวลาโดยเปล่าประโยชน์

ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ที่ตีอาร์ไอ (2566) ที่เห็นว่า การขาดระบบฐานข้อมูล และการแบ่งระดับชั้นของผู้ประกอบการที่จะนำไปใช้กำหนดสิทธิในการยื่นข้อเสนอ เปิดโอกาสให้หน่วยงานแต่ละแห่งสามารถกำหนดเงื่อนไขในการเข้าร่วมยื่นข้อเสนอให้กับผู้ประกอบการเองได้ ซึ่งอาจเป็นการสร้างต้นทุนในการเข้าร่วมโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ ความไม่แน่นอนของการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดจ้าง ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชษฐธิดา ชูแก้ว และคณะ (2560) และพรรคิกานต์ โชติกเสถียร (2561) ที่เห็นตรงกันว่าความรู้ความเข้าใจของบุคลากร เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความถูกต้องตามระเบียบ และการขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นสาเหตุสำคัญของความล่าช้าในการจัดทำแผน

ด้านการตรวจสอบได้ ไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นนี้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ อาจถูกมองว่า เป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องความโปร่งใส มีเพียงการศึกษาของ ที่ตีอาร์ไอ (2566) ที่เสนอแนะให้มีการขยายเวลาในการรับฟังร่าง TOR ให้สอดคล้องกับมูลค่าของโครงการก่อสร้างมิใช่กำหนดเพียง 3 วันทำการในทุกกรณี แต่ไม่ได้กล่าวถึงกลไกการตรวจสอบทั้งกระบวนการ

แม้ว่าผลการศึกษาจะสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมามากมายขึ้น แต่การนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่พบในงานวิจัยอื่น ๆ จะมีสองส่วน คือ แก่ที่กลไกของกฎหมาย และแก่ที่ตัวบุคคล ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์จะใช้การออกแบบกลไกของกฎหมายเป็นหลัก ลดการพึ่งพาตัวบุคคลที่อาจมีดุลพินิจที่ผิดพลาด หรือระดับคุณธรรมจริยธรรมที่ควบคุมได้ยาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นแนวทางที่ยั่งยืน และควบคุมมาตรฐานได้มากกว่า โดดเดี่ยวกับการศึกษาของที่ตีอาร์ไอ (2566) ซึ่งเน้นย้ำว่าการเพิ่มประสิทธิภาพในการจ้างก่อสร้างภาครัฐ ต้องมีการทบทวนและปรับปรุงกฎระเบียบของภาครัฐเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาบริบทที่กว้างขึ้นสามารถอภิปรายปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาข้อกฎหมายและกลไกการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศสิงคโปร์ มีความได้เปรียบกว่าของประเทศไทยได้เพิ่มเติมว่า Government Procurement Act ของสิงคโปร์ มีหน่วยงานทะเบียนของรัฐบาลกลาง 2 แห่ง คือ 1) The Ministry of Finance (MOF) – ดูแลระบบลงทะเบียนสำหรับสินค้าและบริการทั่วไป และ 2) Contractors Registration System (CRS) – Building and Construction Authority (BCA) ดูแลระบบลงทะเบียนสำหรับผู้รับจ้างงานก่อสร้าง และประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านนั้น ๆ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงต่างประเทศ หน่วยงานตรวจสอบบัญชี ซึ่งการกระจายอำนาจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเป็นผู้วางนโยบายและระเบียบสำหรับการจ้างก่อสร้างภาครัฐ ทำให้การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจ้างสอดคล้องกับการพัฒนาของอุตสาหกรรมก่อสร้าง สำหรับประเทศไทยระบบการลงทะเบียนและการจัดซื้อจัดจ้างดูแลโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เป็นการรวมศูนย์การกำกับดูแล การกำหนดหลักเกณฑ์เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติ จึงอาจไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละประเภท ถ้ากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างฯ ของไทยประสานกับหน่วยงานที่มีความชำนาญด้านนั้น ๆ จะทำให้การกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขตรงกับวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับคำแนะนำของ ที่ตีอาร์ไอ (2566) ที่แนะนำให้ภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในงานก่อสร้างมีส่วนในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการนำข้อกฎหมายไปปฏิบัติ คือขนาดของประเทศซึ่งมีผลต่อการควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับกลไกการแจ้งข่าวสาร หรือแนวปฏิบัติผ่านหนังสือเวียนที่อาจตกหล่นได้ง่าย หรือไม่ทั่วถึงทำให้ยังมีความเข้าใจในการปฏิบัติไม่ตรงกัน ประการสุดท้าย ระดับการพัฒนาของระบบฐานข้อมูลการจัดซื้อ

จัดจ้างของประเทศไทยยังขาดการนำเข้าสู่ข้อมูลสำคัญ โดยเฉพาะการบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ กลไกการใช้ข้อมูลจึงยังไม่ครบวงจร และยังไม่เชื่อมโยงกันอย่างสมบูรณ์เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนให้การจัดซื้อจัดจ้างบรรลุตามหลักของกฎหมายด้านความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้

สรุปผลการศึกษา

จากคำถามของการวิจัยว่า “ข้อกำหนดของกฎหมายการจ้างก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทยเอื้อให้การดำเนินการจ้างบรรลุหลักการของกฎหมายหรือไม่ อย่างไร” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐของประเทศไทยที่ยังไม่บรรลุหลักการของกฎหมายด้านความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้นั้น ไม่ได้เกิดจากคุณภาพของผู้รับจ้างก่อสร้างเพียงส่วนเดียว ซึ่งเป็นปลายทางของกระบวนการ แต่มีอีก 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ข้อกำหนดของกฎหมาย และการนำข้อกำหนดไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นต้นทางที่มีผลอย่างมากต่อความสำเร็จของการจัดซื้อจัดจ้างที่ตามมา เมื่อใช้วิธีเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์ยิ่งทำให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะการออกแบบวิธีการและกลไกในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการของกฎหมาย ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ถือว่า เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (good practice) ที่นำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาข้อกำหนดกฎหมายของประเทศไทยได้อย่างตรงประเด็นมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ มีข้อจำกัดด้านเวลา จึงทำการศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์ได้เพียงประเทศเดียว ซึ่งมีบริบททางกายภาพที่แตกต่างจากประเทศไทยมาก กล่าวคือ ประเทศมีขนาดเล็ก จึงมีความได้เปรียบในการกำหนดแนวปฏิบัติที่มีความเข้มงวดและควบคุมได้ ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ที่สนใจอาจศึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดการจ้างก่อสร้างโครงการภาครัฐของประเทศอื่น ๆ ที่จัดว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (good practice) หรือแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) เพิ่มเติม ทั้งในภูมิภาคเอเชีย อเมริกา หรือยุโรป เพื่อให้ทราบแนวคิดและแนวปฏิบัติที่มีความเป็นสากล และหลากหลาย ที่แม้ว่าในหลายประเทศจะกำหนดหลักการของกฎหมายในการจัดซื้อจัดจ้างเหมือนกัน เช่น ความคุ้มค่า โปร่งใส แต่มีกลไกการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุหลักการนั้นที่ต่างกันไป ซึ่งควรศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง กำหนดวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ต้องทำข้อตกลงเป็นหนังสือ และวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างในการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบพัสดุ. (2560, 23 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 86 ก หน้า 20-21.
- เชษฐธิดา ชูแก้ว, ธนสุวิทย์ ทับหิรัญรักษ์, และสุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2560). *ปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง*. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 (น. 648-659). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. file:///C:/Users/darunee0219/Desktop/924-1995-1-SM.pdf
- พรรคิกานต์ โชติกเสถียร. (2561). *ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ (เอกสารแนบท้ายประกาศ). (2565, 13 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 289 ง หน้า 16.
- ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ฉบับที่ 5 (เอกสารแนบท้ายประกาศ). (2565, 1 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 177 ง หน้า 8.
- พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. (2560, 24 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 24 ก หน้า 13-54.
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. (2560, 23 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนพิเศษ 210 ง หน้า 1-71.
- ลิขิต พันธุ์เทพ, แสงสุรีย์ พังแดง, และวชิรภรณ์ เสนาวัง. (2564). *ปัจจัยที่ทำให้เกิดความล่าช้าในงานก่อสร้างถนนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม*. ใน การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 26 วิศวกรรมโยธากับการพัฒนาอย่างไรขีดจำกัด (น. CEM-34-1 – CEM-34-7). สจล. และ วสท.
<https://conference.thaince.org/index.php/ncce26/article/view/1056/505>
- ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย. (2565). *มูลค่าการก่อสร้างภาครัฐปี 65-66*. ธนาคารกสิกรไทย.
<https://www.kasikornresearch.com/Pages/ftp-handler.aspx?token=94a94222-5297-476f-8a85-dd91fdc92841>
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). (2566). *รายงานฉบับสมบูรณ์ การศึกษาปรับปรุงกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อสร้างความโปร่งใส เป็นธรรม คุ่มค่า และเอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย*. สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมพิศ ชยันโต. (2563). มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐกับปัญหาจากการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 12(1), 94-104.
- สมโภช จุลประภา, ณิชธัญ สวิงทอง, และพลวัฒน์ ศุภภัทรเศรษฐ์. (2563). ปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(1), 667-675.
- อานันท์ เกียรติสารพิภพ. (ม.ป.ป.). *พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560*.
https://www.parliament.go.th/assets/portals/7/filenewspar/7_3576_file.pdf
- Building and Construction Authority (BCA). (2024a). *Price Quality Method (PQM)*.
[https://www1.bca.gov.sg/docs/default-source/docs-corp-procurement/pqm-framework-\(for-public\)_with-effect-from-1-nov-2024_final.pdf](https://www1.bca.gov.sg/docs/default-source/docs-corp-procurement/pqm-framework-(for-public)_with-effect-from-1-nov-2024_final.pdf)

- Building and Construction Authority (BCA). (2024b). *Specific registration requirements for Construction Workhead (CW)*. https://www1.bca.gov.sg/docs/default-source/docs-corp-procurement/registration_cw.pdf
- The Forum on Trade, Environment & the SDGs (TESS). (2023). *Trade, climate, and sustainable development country profiles, Singapore*. <https://cdn2.assets-servd.host/lyrical-cormorant/production/assets/images/Publications/Singapore-Climate-Coalition-Country-Profile-29022024.pdf>
- Government of Singapore. (2023a). *Government procurement (amendment) act 2014 (commencement) notification 2014*. <https://sso.agc.gov.sg/SL/S268-2014>
- Government of Singapore. (2023b). *Government procurement (application) order*. <https://sso.agc.gov.sg/SL/GPA1997-OR1>
- Government of Singapore. (2023c). *Government procurement (challenge proceedings) regulations*. <https://sso.agc.gov.sg/SL/120-RG1>
- Government of Singapore. (2023d). *Government procurement act 1997*. <https://sso.agc.gov.sg/Act/GPA1997>
- Government of Singapore. (2023e). *Government procurement regulations 2014*. <https://sso.agc.gov.sg/SL/GPA1997-S269-2014>
- Government of Singapore. (2023f). *Guide to Singapore procurement*. Government Electronic Business. <https://www.gebiz.gov.sg/singapore-government-procurement-regime.html>
- Ministry of Finance. (2024a). *Government procurement*. <https://www.mof.gov.sg/policies/government-procurement>
- Ministry of Finance. (2024b). *Understanding the procurement process*. <https://www.mof.gov.sg/policies/government-procurement/understanding-the-procurement-process>
- Oo, B. L., & Yan, Y. (2018). Procurement of construction services: A case study on bidding competition in Singapore public sector contracts. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 140(1), 012113. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/140/1/012113>
- World Trade Organization (WTO). (2000). *Singapore*. https://www.wto.org/French/tratop_f/gproc_f/gpsasing67-3.doc